

Cetatea Cavalerilor

Fondator: Col. r. Dr. Constantin MOȘINCAT
 Editor: Asociația Națională a Cavalerilor de Clio
 Editura Tipo MC, Oradea-2020

Cartea Mea e și a Ta! ISSN 2734-6889 - ISSN-L 2734 - 6889

Bihoreni în Cruciada împotriva bolșevismului¹

Col. r. Dr. Constantin MOȘINCAT

Rusia era pentru restul Europei, inundată de raze ultraviolete, un zid de sticlă opacă care o separa de lume. Pe bolșevici, îi numește Mereschkovskif², fii dracilor, mincinoși și ucigași. Minciuna și crima a făcut ca regimul de teroare instalat de Lenin în 1917 să fie insuportabil. Diferența dintre pace, libertate, bunăstare și războiul, foametea și sclavia făcea ca regimul bolșevic să dărâme principii morale folosite. Puterea bolșevică consta în supunerea maselor prin înfometare și îndepărtare de Dumnezeu. De aceea, după Dostoievski și „demonii” din opera sa, *bolșevici* erau demoni!, adică sufereau de o boală de care trebuia să se teamă întreaga Europă, încă de la începuturile ei leniniste din Rusia și kuniste, din Ungaria, pentru că „*bolșevismul e devorator de popoare*”³ în societatea în care oamenii au uitat de Dumnezeu.

Pornindu-se de la un asemenea concept se puneau întrebarea cum să scapi de bolșevism? Prin distrugere sau prin revenirea Rusiei la creștinism. Viziunea nu ținea seama de concepția cosmică a țăranului – tuturor popoarelor - potrivit căreia pământul se sprijină pe arcurile bolți cerești înstelată, care uneori se mai și clatină de vânturi, valuri, cutremure, de dimineață până la asfințit, când țăranul se duce acasă la odihnă pentru a relua munca la răsăritul soarelui!

Și analiștii lumii au tot adăugat și combătut teorii cosmice și bucle istorice de dezvoltare a societății, formulând chiar legi ale apariției și apusului unora sau ale altor forme de organizare. Minte umană a tot iscodit, până când „Einstein a închis universul. El a îndoit razele luminii, a zăvorât materia, a captat energia în vid, a săpat tuneluri adânci și continui, le-a țesut figuri geometrice, cu care a învăluit cosmosul”⁴. Dar și așa, din dragoste de Neam, nu putem fi niciodată prea slabi și nici prea bătrâni pentru a opri gândirea din defilarea sa cosmică.

România așezată la confluențele dintre interesele teritoriale rusești (concepție bolșevică de supunere a popoarelor) și interesele economice germane (arian – sau expansionism interesat), a fost ciopârțită prin ultima înțelegere secretă sovieto-germană prin Ribbentrop-Molotov și dezmembrată.

¹ Constantin Moșincat, *Sfânta datorie de ostaș*, Editura GP, Oradea, 1999 (fragment)

² Scriitor rus care definește bolșevismul prin identificare antichrist.

³ *Bolșevismul antichrist, în Transilvania*, nr. 2/1922, p. 113

⁴ Teodor Neș, *Concepția cosmică de la Thales până la Einstein*, în *Transilvania nr. 2/1922*, p. 144

Obiectivul inițial al „războiului sfânt”, declanșat la 21 iunie 1941, fusese atins prin realipirea Basarabiei și Bucovinei, în timp ce campania antibolșevică trebuia continuată și peste Nistru.

Implicarea bihorenilor în „războiul sfânt”

O parte din unitățile din prima linie au fost aduse în țară și demobilizate, după pierderile suferite în Basarabia și Transnistria, iar Armata a cunoscut procesul de reorganizare. Marele Stat Major trimitea dispozițiuni privind instrucția subunităților, aplicându-se prevederi din Regulamentele de luptă germane. Cercul de Recrutare Bihor primea de la generalul de divizie Teodor Sero, comandantul Comandamentului 6 Teritorial, obiectivele pe care trebuia să le urmărească pe timpul inspecției inopinate. În rezoluție pe acel raport, comandantul Cercului dispunea a se verifica toate birourile la lucrările executate în spiritul Instrucțiunilor M.St.M., în special lucrările ce vizau scoaterea din evidență a contingentului 1913, cu începere din 1 februarie 1942 și mutarea în miliții a contingentului 1922. Pe 16 ianuarie 1942, mareșalul Ion Antonescu decreta înființarea pe lângă fiecare comandament de Divizie a Comandamentelor Infanteriei și Artileriei, iar la Corp funcția de comandant secund⁵.

Comandantul Armatei 1-a generalul Nicolae Macici* a trimis Cercului de Recrutare Bihor, pe 9 mai 1942, observațiile sale privind neregulile constatate cu prilejul inspecțiilor făcute. Comandantul Cercului pune în vedere ofițerilor și subofițerilor aceste nereguli pentru a nu se întâlni în viitor. Radiografiate neregulile se regăsesc în diferite forme și astăzi, fapt pentru care le-am prezentat în detaliu în *Sfânta datorie de ostaș*⁶.

La 1 aprilie 1942 în Registrul de Ordine de Zi a Cercului de Recrutare Bihor s-a consemnat „efectuarea mutațiilor de mobilizat la toți ofițerii, subofițerii și trupa activă și de rezervă aflați concentrați”⁷. Prin Instrucțiunile nr. 87.000, din iunie 1942, Marele Stat Major stabilea atribuțiunile Cercului de Recrutare în conformitate cu prevederile Legii recrutării. Aceste instrucțiuni se refereau atât la situația de pace cât și la cea de război, caz în care atribuțiile Biroului 1 rămâneau acelea de „recrutare și încorporare pentru contingentele ce urmează”⁸. Este cert faptul că pe lângă principiul repartizării teritoriale a contingentelor bihorene, o parte din partea active au nițăților au ajuns pe teritoriul URSS.

Pe front cruciada împotriva bolșevismului devenise un „război nepopular” care nu mai avea susținerea politică și nici elan militar, de la început, datorat în special catastrofei de la Stalingrad și din cotul Donului. Deși impresionantă, performanța Corpului 6 Armată, de a străbate prin luptă 800 de km spre Stalingrad, nu a fost suficientă pentru a străpunge apărarea fortăreței – Armata a 3-a română redislocată, din Caucaz, pe frontul de la Stalingrad, a înlocuit cinci divizii italiene. Generalul Petre Dumitrescu, comandantul armatei a ocupat aliniamentul cu unitățile pe măsura sosirii lor, dar cei 138 km erau mult prea mult pentru posibilitățile Armatei române, cu atât mai mult cu cât trupele sovietice realizase capete de pod peste Don. Armata a 4-a, comandată de general Constantin Constantinescu, a ocupat, în cadrul „Grupului de Armate B”, un front de peste 250 km, în care a primit lovituri permanente cu tancuri din partea sovieticilor, fără puțință de parare cu mijloace adecvate.

La 19 noiembrie 1942, când s-a declanșat contraofensiva sovietică Armata a 3-a avea 152.492 militari români și 1.121 nemți (D.22 Bl.), iar Armata a 4-a 75.580 oameni. Contraofensiva sovietică a pornit la 5.30 în sectorul Armatei a 3-a, iar a doua zi și în cel al Armatei 4, pe un viscol cu ninsoare la -20° C, ceea ce a împiedicat intervenția aviației. Cu forța a 18 divizii de pușcași, 2 de cavalerie și 3 corpuri de tancuri, armata sovietică a atacat în sectoarele cele mai slabe și la joncțiunea dintre diviziile române și

⁵ A.M.R., Fond 1199, dos. 368, p. 24

* **general de corp de armată Nicolae Macici** (1886-1950). Pentru detalii vezi lt.col. Constantin Moșincat, *Cronică de marș. 80 de ani de la înființarea Diviziei 11 Infanterie*, Ed. Cognito, Oradea, 1996, p.94-97, col. dr. Constantin Ucrain, lt. col. Dumitru Dobre, *Personalități ale infanteriei române*, Ed. Gedoprint, București, 1995; Constantin Moșincat, *General de corp de armată Nicolae Macici – între extaz și agonie*, comunicare prezentată la simpozionul „50 de ani de la Victoria coaliției Națiunilor Unite”, Arad, 4-5 mai 1995, lucrare în manuscris.

⁶ Constantin Moșincat, *Sfânta datorie de ostaș*, Editura GP, Oradea, 1999

⁷ A.M.R., fond 1199, Dosar 363, p. 5

⁸ *Ibidem*, dos. 328, f. 42-44

cele italiene, realizând breșe cu tancuri, căci tunurile, de calibru 37 mm și 47 mm, au fost inefficiente. Lupta a fost inegală – rușii cu tancuri, românii cu grenade și sticle incendiare.

Retragerea Diviziei 11 Infanterie, pe râul Cir, s-a făcut în condiții deosebit de grele, reușindu-se stabilizarea frontului pe 24 noiembrie 1942, dar circa 40.000 de oameni, din diviziile 5, 6, 13, 14 și 15 Infanterie, au fost încercuiți, organizându-se în „Grupul Lascăr” pentru lupta la încercuire. Parte din forțe, în dispersare, au încercat ruperea încercuirii dar numai puțini din Divizia 15 Infanterie, general Sion, au izbutit, restul fiind anihilați de sovietici. Pe 23 noiembrie 1942 a fost încercuită și Armata 6 Germană, unități din Armata 4 tancuri germană, 5 divizii române din Armata 3, una din Armata 4 și Grupul 7 Vânătoare, care a ieșit ulterior. Supraviețuitorii Armatei 3 (eroi din Diviziile 7, 9, 11 Infanterie, 7 Cavalerie și 1 Blindată) au format “Grupul Hollidt” încercând a rezista pe Cir. Ofensiva Armatei 3 gardă sovietică, începută pe 16 decembrie 1942, a dat peste cap apărare româno-germană și a încercuit 7 divizii italiene. Operațiunea „Viscolul” (Wintergewitter) dată de Armatele Hoth-Manstein a fost sortită eșecului. În 15 ianuarie 1943 honvezi din Armata 2 Ungară au căzut în încercuire. A urmat retragerea de la Stalingrad. Ce a mai rămas nevătămat de ruși a ucis gerul cumplit. Cele două armate române au pierdut 158.854 militari – morți, răniți și dispăruți⁹, în timp ce nemții au pierdut 10% din diviziile active. Trupele germano-române încercuite, grupate sub comanda feldmareșalului Friedrich von Paulus au capitulat pe 2 februarie 1943.

După acest eșec și relațiile de comandament germano-române s-au tensionat. Nemții mergeau până la a învinui comandamentele și pe ofițerii români de rezultat, deși atributul conducerii le aparținea. Cu toată opoziția lui Hitler retragerea trupelor române din Crimeea se impunea. Replierea pe teritoriul Basarabiei și în Moldova a fost iminentă. În primăvara anului 1944 frontul s-a stabilizat căci ostașul român se bătea din nou la el acasă.

Relatări de pe frontul Cruciadei anti bolșevice sunt multe. În câteva rânduri vom pomeni câteva aspecte mai puțin cunoscute, după cum ele rezultă din documente redactate pe front. În primul rând *Jurnalul de front* al pr. maior Gheorghe Marian¹⁰, plecat din Oradea după semnarea Diktatului de la Viena, și al sublocotenentului Munteanu Ștefan (absolvent al facultății de drept din Cluj, de loc din Dindești, Satu Mare, refugiat cu familia la Tinca), comandant de pluton, și din vizita pastorală a Episcopului Nicolae Popoviciu pe teritoriul eliberat din Basarabia, din experiența maicii Ecaterina, asistentă-infirmieră la Spitalul de campanie nr. 129 Oradea, ajuns la Chișinău, precum și din *Calendarul ostașului 1943*.

Iată câteva spicuri din însemnările preotului maior. Gh. Marian, „...în ziua de 2 octombrie 1941, m-am prezentat la General Mitrănescu Florea¹¹, comandantul Corpului 7 Armată. După ce mi-a trasat sarcinile în conformitate cu programul de pastorație a Clerului Militar în armată, mi-a fixat orar zilnic între 12-15, când să mă prezint la raport cu chestiunile religioase... Fiind încă în garnizoana Sibiu, zilele, săptămânile și lunile se scurg și ne apropiem de sfârșitul anului 1941, războiul continuă și atât armata germană, cât cea română au intrat pe teritoriul Rusiei. Basarabia a fost reocupată, ba s-a ocupat și Transnistria cu orașul Odessa (...)

Preot Maior Gh. Marian împreună cu ofițeri din garnizoana Oradea, înainte de Dictatul de la VIENA

⁹ *** – *Armata română, 1941-1945* ...op.cit. p. 57

¹⁰ *Jurnalul de front* al preotului militar Gheorghe Marian (1940-1944), încredințat nouă spre publicare de către Dr. Constantin Mălinaș, în 2007, dar împărțit în două părți în volum. Retrăiri istorice, coord. Jipa Rotaru,

¹¹ Florea Mitrănescu (n. 1 februarie 1886– decedat pe front pe 21 februarie 1944). A îndeplinit funcțiile de comandant Diviziei 19 (1941), comandant al Corpului 7 Armată (25 martie 1941 - 20 martie 1943), comandant al Corpului 6 Armată (20 martie - 15 septembrie 1943) și din nou comandant al Corpului 7 Armată (15 septembrie 1943 - 21 februarie 1944). La data de 18 iulie 1942 a fost înaintat la gradul de general de corp de armată.

Plecând spre Nicolaev, unde am ajuns toți seara la orele 18, trecând cu coloana Niprul, pe un pod de pontoane (...), General Mitrănescu Flore, suferind de frig, după ce l-am recunoscut mi-a destăinuit, că l-a pătruns un frig insuportabil și că ar avea un mijloc prin care s-ar încălzi, cum însă fiind întunerec beznă nu poate. În continuare a spus că, la ordonanța lui personală, are o sticlă de coniac și dacă ar gusta din acest coniac, imediat s-ar încălzi, însă în întunerecul acesta nu-l poate găsi. Cum lumină nu putea face din pricina bombardamentelor rusești, eu, având la mine în trusa medicală o sticlă de rachiu de vin (drojdie) i l-am oferit ca să guste din el. Domnul General nu m-a refuzat, ci din contră mi-a spus „dă-mi-l repede, părinte” și gustând din el s-a încălzit, am gustat și eu și după experiența Dl. General și m-am încălzit și eu. (...)

Suntem în ziua de 28 martie și dimineață cu toții am fost cazați la populația din Nicolaev. Eu am fost cazat la un inginer, care m-a primit foarte bine. Ziua de 28 martie 1942 a trecut fără nici un eveniment și am intrat în ziua de 29 martie, când este zi de duminică, dar și o mare sărbătoare - **Dumineca Florilor** - și în curtea clădirii unde se află comandamentul nostru, am celebrat Sfânta Liturghie, la care a participat și o mulțime imensă de ruși (...)

În ziua de 2 aprilie 1942, fiind „Joiă-Mare”, am celebrat Sf. Liturghie în curtea Comandamentului, iar seara cu învoirea Comandamentului și cu asentimentul preoților ruși (doi preoți) la o biserică din cartierul comandamentului nostru am servit și eu la slujbele - citirea celor 12 Evanghelii, la care au luat parte o mulțime de ruși și armata română. Eu am citit Sfintele Evanghelii în limba română, iar rușii în limba rusă.

Ziua de 3 aprilie 1942 în „Vinerea Mare”, la sfatul meu, Dl. General a dispus ca în această zi să se mănânce numai mâncare de post. Seara în curtea Comandamentului nostru am făcut un mic serviciu - fragment din „Prohodul Domnului”, la care din asistenții ofițeri au cântat cu multă duiosie melodiile Prohodului. În ziua de 4 aprilie la orele 8, am celebrat Sf. Liturghie și cu această ocazie o mulțime de ofițeri, în frunte cu Dl. General Mitrănescu, după ce în prealabil s-au spovedit, s-au împărțășit cu Sf. Taină a Cuminecăturii.

În noaptea de 5 aprilie (1942) la orele 22, am celebrat **slujba Învierii Domnului**. La această frumoasă slujbă au luat parte, pe lângă armata noastră, și o mulțime de ruși, care de asemenea au cântat în rusește cântările *Învierii Domnului*. După terminarea Sf. Slujbe pe la orele 2 noaptea s-a servit masa de Paști la popota ofițerilor. Tot în această prima zi de Paști la orele 10 am plecat cu Dl. General, secundat de dl. Col. Cămărașu și încă alți patru ofițeri, cu două mașini, la o comună din apropiere, unde aveam cazați o unitate militară din subordinele noastre. După o vreme rea, ploaie cu lapoviță și un drum rău am ajuns la destinație, unde era adunată toată unitatea. După terminarea programului religios împreună cu soldații și ofițerii unității, ni s-a servit o masă comună și pe la orele 15 ne-am întors la Nicolaev.

În a doua zi de Paști, am asistat și servit împreună cu doi preoți ruși în biserica rusească din cartierul unde ne aflam cu comandamentul. Seara am plecat cu Maiorul Dobrogeanu, procuror, și căpitanul Paraschiv în oraș și cu această ocazie am intrat într-un local (restaurant), unde cânta o orchestră rusească. Localul era arhiplin de ruși și de ai noștri (ofițeri, subofițeri și soldați). În local se servea mâncare și băutură tip rusească. Aerul era plin de un miros plăcut de tocăniță și friptură la grătar. Și pe noi mirosul acesta ne îmbată și ne invită la o gustare. Înainte de a face comanda, am fost invitat de responsabilul localului ca să vizităm și să cercetăm toată clădirea din curte. Cu această ocazie în curtea restaurantului am găsit o mulțime de cuști pline cu niște iepuri de casă, care, însă, mai mult semănau a pisici decât a iepuri și în plus erau întreținute și hrănite numai cu carne. La întrebarea noastră, că ce rost au acest soi de pisici aici, responsabilul ne-a răspuns că din carnea lor se prepară o mâncare delicioasă și mult apreciată de localnici. Am părăsit imediat localul scârbiți de acest miros... Înspre seară am ajuns la Cherson, oraș mare și frumos. Toți ofițerii am fost cazați la populația din oraș. Eu am fost cazat la două rusoaice bătrâne, care după ce au fost informate că sunt preot pravoslavnic, au rămas foarte încântate de mine și au căutat să fie cât se poate de serviabile față de mine. Este adevărat că și eu, la cererea lor, le-am săvârșit mai multe slujbe - molitve, etc.(...)

Este ziua de 12 aprilie duminică și situația în care ne aflăm cu comandamentul, nu am avut posibilitatea să servesc Serviciul Divin. Deci liber fiind am plecat spre centrul orașului, unde am găsit o biserică rusească arhiplină de credincioși ruși. La Sfântul Altar serveau doi preoți ruși. Cu această ocazie am aflat că această biserică până la ocuparea orașului de către trupele noastre a servit de magazie de mărfuri și numai de atunci au început preoții să servească în ea. Și în tot orașul numai la cimitir se află o biserică, în care se servea în trecut și se servesc în prezent serviciile religioase. În centrul orașului se află o piață mare, însă cu un aspect lugubru, sinistru. În centrul pieții se află 10 stâlpi fixați în pământ și pe fiecare stâlp se află spânzurat câte un rus. Sunt informat că în oraș, într-o noapte, partizanii ar fi atacat o unitate germană și drept ripostă, germanii au ieșit ziua pe strada principală a orașului și la voia întâmplării au arestat 10 bărbați ruși, pe care în văzul populației prezente i-au spânzurat fără să fie vinovați. Această faptă lugubră s-a consumat între 3-4 aprilie și de atunci cadavrele tot pe stâlpi se aflau.

În ziua de 16 aprilie 1942, dimineața am plecat cu întreaga coloană spre centrul peninsulei Crimeia. În această zi pe la orele 12 am ajuns în comuna ISLAM-TEREK. La intrare în comună am stat de vorbă cu mai mulți locuitori din această comună și care vorbeau o limbă românească cu o expresie slavă. La întrebarea noastră dacă ei sunt români sau ruși? Ne-au răspuns, că ei sunt moldoveni și nu români. Tot ei au povestit, că strămoșii lor au venit din Moldova cu oile lor și s-au stabilit pe aceste plaiuri. La orele 13 am fost atacați de un avion rusesc, care a tras cu mitraliera asupra noastră. Ne-am refugiat și retras în șanțul antiaerian și cu ajutorul lui Dumnezeu am scăpat, însă aceasta a fost botezul sângelui pentru noi, fiindcă mai mulți soldați români au fost răniți(...).

Grupul ierarhilor și preoților din Mitropolia Ardealului în Basarabia 1941

În ziua de 4 mai 1942 am fost delegat cu un camion, secundat de 4 soldați înarmați, a pleca la Sevastopol pentru a ridica poșta Comandamentului. În Scrupenopol am făcut cunoștință cu Generalul Avramescu, Comandantul Corpului de Vânători de Munte. Tot aici l-am găsit și pe medicul colonel Dr. Ursu. Cu ambii am avut ocazie a discuta anumite chestiuni politice de ordin internațional. Generalul este un om distins, destoinic, de caracter și la inițiativa lui și cu concursul medicului Dr. Col. Ursu, Corpul Vânătorilor a organizat pentru populația orașului o cantină, de unde să fie hrănită populația orașului -

populația nevoită. Acest fapt a fost comentat după cum au afirmat mai mulți ofițeri și la radio Moscova, unde Stalin și-a exprimat mulțumirea față de un general român pentru acest gest uman(...)

Într-o lapidară transpunere în capitolul „*Misunea bisericii ardeleni în Basarabia și Transnistria*”¹² Episcopul Nicolae Popovici face un fel de bilanț al vizitării celor peste 600 de sate și orașe, al cunoașterii la fața locului a suferințelor și încercărilor prin care populația românească de acolo a trecut în „timpul stăpânirii păgâne a bolșevicilor”, la care au rezistat datorită credinței ce nu le-a fost smulșă. Și exemplifică satul Stoicani, unde s-a încercat jefuirea bisericii, dar femeile, prinzând de veste au luat sub pază biserica 3 zile și 3 nopți la rând, salvând-o de la distrugere. Frumusețea bisericii basarabene era apreciată de ierarhul bihorean ca o „adevărată comoară duhovnicească” pure și bine îngrijite, calde și evlavioase, cu slujbe dumnezeiești la care tot „poporul se roagă îngenuncheat spre lauda Domnului” (p. 140). Vizita s-a încheiat la Mănăstirea Caprina, unde împreună, întreaga misiune împreună cu Mitropolitul Gavril Bănulescu, ardelen de prin părțile Bistriței, s-au rugat pentru „sufletele românilor”. Dincolo de Nistru, pe 21 septembrie 1941, o constatare tristă „bisericele prefăcute în grajd”, pe care 4 vlădici și 10 preoți ardeleni au resfințit-o!

6

O fotografie inedită cu episcopul Nicolae Popovici la Spitalul de Linie Interioară nr. 129 Oradea¹³ dislocat în spatele frontului inițial la Chișinău apoi la Chișinău

Ordinea de bătaie a Spitalului cu Ecaterina Trandafir, la personalul civil, nr. crt. 8, foto cu personal și soldați la masă în curtea Spitalului de campanie.

¹² Nicolae, Episcopul Oradei, *Lespezi de Altar*, Beiuș, 1942, p.141-13

Spitalul Militar Cernauti

357

TABEL

De personalul Spitalului Militar Cernauti in Ofiteri, Subofiteri si personal civil la data de 21 Ianuarie 1942.-

No. curent	Numele si Prenumele	Gradul	Funcția
1	Raileanu Teodor	Med. Maior	Medic Sef Spital si Seful Serv. Med. Concediu Medical de 180 zile.
2	Unguresanu Constantin	" "	Ajutor Sef de Corp si la Lab. Chimie
3	Straciuc Andrei	Farm. Opt	Seful Farmaciei
4	Andrei Victor	" "	" "
5	Marinoschi Gabriel	Adm. Lt.	Detasat la Scoala Politehnica pentru studii.
6	Roju Morice	Med. Lt. Rez	Casier si Seful Serv. Veneric.
7	Strugariu Silvestru	" "	La Chirurgie +4
8	Freaticanu Eduard	Sub. Lt	La Chirurgie si Medicul Comandurii Petel la garnizona -
Subofiteri			
1	Florea Vasile	Plot. Maj. Comb.	Ofiter cu Aprovizionarea
2	Tigata Vasile	Plot. Drogh.	Seful Biroului Adjutanturii la Farmacie
3	Andrei Tudurache	" "	La Pavilionul Chirurgie
4	Zanarica Paraschiv.	Plot. Sanit.	si Comand. Plot. ruperi
5	Chitac Vasile	Sergt. Maj.	Ofiter cu Imbracamintea si ajutor la casierie
6	Simon Petru	Adm. Plot. Adm.	Mobilizat la Amb. 99.
7	Blareschi Nicolae	Sergt. Maj.	" "
8	Mihaila Ioncu	Adm. Plot. Comb.	Disponibilitate pentru l-a cara.
Maistri Militari			
1	Roman Negoita	Sub. Maistru Milit. cl. 2-a	Ofiter cu Casarmerea
Subofiteri Rezerva			
1	Vasiliu Constantin	Plot. Maj. Sanitar	Seful Biroului Trisaj
Personal Civil			
1	Messner Elisabeta	Farmacista Sefa	La Laboratorul de Chimie
2	Voronea Veronica	Supravigh.	Sectia Contagioasi
3	Iacobescu Ecaterina	" "	Chirurgie
4	Tudosan Maria	Infirmiera	" "
5	Popescu Ioana	" "	Medicla
6	Pipirigeanu Minodora	" "	" "
7	Armatu Ana	" "	Veneric
8	Trandafir Ecaterina	" "	Chirurgie
Personal de serviciu			
1	Florescu Victoria	Sefa Lenjiera	" "
2	Popici Elena	Spalatoresca	" "
3	Popescu Maria	" "	" "
4	Iacobescu Irina	Incalzitoare	" "

Sef al Spil. Militar C. G.
Medic Major T. RAILEANU

Maica Ecaterina Trandafir

Unde sunt Eroii neamului?

După căderea Odesei, în baza Ordinului de operații nr. 125 al Corpului Armată, Divizia 11 Infanterie s-a regrupat în raionul Vinogradar, Nikolaevka, Vigoda, M. Petrovski", urmând ulterior să treacă la urmărirea forțelor sovietice retrase pe direcția Nord-Est. Pierderile sale erau însă mari: **morți**: 50 de ofițeri, 17 subofițeri, 1.539 soldați; **răniți**: 199 ofițeri, 58 subofițeri și 5.347 soldați; dispăruți: 1 ofițer, 2 subofițeri și 642 soldați.

Azi de străbați itinerarul bravilor luptători nu vei mai găsi aproape nici o urmă. Doar dacă ai norocul să-ți iasă în cale vreun bătrân și cunoscând bine limba rusă vei obține, poate o informație vagă. Buldozerul a ras totul. Iar, bietul român creștin poate, în cel mai bun caz, să fie identificat, înregistrat cu un număr, căci crucile sunt rare!

Divizia 11 Infanterie n-a avut nici măcar răgazul de-a aștepta să ardă complet lumânarea aprinsă la capătul celor căzuți, căci a continuat urmărirea retragerii rușilor. De aceea comandamentul Diviziei 11 Infanterie, general Iosif Teodorescu, înaintează Corpului 1 Armată, pe 17 octombrie 1941, o adresă cu următorul conținut: „Divizia 11 Infanterie are în lucru în afara cimitirului de la Vinograd, care este gata și unde sunt înhumați circa 100 EROI, încă două cimitire, Donceva și Vigoda, pentru 500 EROI și mai trebuie înhumați circa 600. Propun ca Batalionul 11 Pionieri să rămână 10 zile pentru lucru. Opera pe care divizia vrea s-o termine, cu aprobarea dumneavoastră, este pioasă, frumoasă și durabilă, ce reprezintă primul nostru gest de recunoștință pentru cei căzuți și pentru familiile lor”¹⁴.

Ca urmare a pierderilor înregistrate în timpul luptelor din zona Basarabiei și pentru Odessa capacitatea de luptă a Diviziei 11 Infanterie scăzuse. La 3 septembrie 1941, la 56,3% față de necesarul de efective, iar după completarea cu încă un batalion (astfel Divizia 11 Infanterie a totalizat 7 batalioane de infanterie) la 14 septembrie, ea s-a ridicat la 70% capacitate operativă. Violența luptelor însă a provocat în continuare pierderi mari, fapt pentru care începând cu 19 octombrie 1941, marea unitate s-a deplasat în zona Tighina pentru a se îmbarca și transporta pe calea ferată spre garnizoanele de pace pentru refacere.

Dacă despre „grosul” EROILOR avem informații că au fost înhumați în cimitire militare, alții au fost îngropați acolo unde au căzut. Pe timpul luptelor din Bucovina de Nord și Basarabia s-au înregistrat în total 4.113 morți, 12.120 răniți și 5.506 dispăruți. Azi nici unul din cimitirele militare înregistrate și marcate pe hărți nu mai există.

Iată câteva exemple: din cei înhumați izolat –sergentul Gheorghe Panduru, contingentul 1939, originar din comuna Țugui, județul Dolj, căzut la datorie pe 4 august 1941, la trecerea Prutului, în timpul bombardamentului de artilerie; sublocotenentul Dumitru Popescu din Batalionul 11 Pionieri mort în timpul atacului asupra comunei Karpovo din Ucraina; soldatul Ioan A.Tudor din Plarca, județul Dolj, aflat în batalionul 11 Pionieri, mort la 7 august 1941 în timpul luptelor de pe Nistru, la Vornița, în timp ce lansa la apă o barcă; soldatul Gheorghe I.Dincă, contingentul 1930, care făcea serviciul la coloana de transport hipo nr.11, a căzut în timpul bombardamentului din 29 septembrie 1941, ora 13.00, fiind înmormântat în cimitirul militar din satul Egorovka. Sergentul alexandru Radu, voluntar din Optași, județul Olt, contingentul 1939 din escadronul de cercetare, a fost lovit mortal de un glonț în cap, pe 8 august 1941, în timpul luptelor de la Orac. A fost înmormântat la marginea Est a comunei Cărpineanca, județul Lăpușana. Din același escadron au mai căzut, la datorie pe 10 august 1941, soldații Oprea Saru din Seara, județul Olt, contingentul 1938 și Gheorghită Drăgușin din Radumirești, județul Olt, contingentul 1937, ambii înmormântați în comuna Broscari, județul Tighina. Locotenentul Vasile N.Panaitescu, comandat de pluton, aflat în fruntea vitejilor săi, după cum consemna comandantul batalionului 40 Mitraliere, locotenent-colonelul Elefterie Totu, fusese „lovit în inimă în timpul luptelor de la Novo-Bilievka în Ucraina. A fost evacuat în îngropat în comuna Coremaz, Basarabia, pe 2 octombrie 1941”.

Jurnalul de front al sublocotenentului Munteanu¹⁵ s-a întrerupt după căderea Odesei. Filozofia morții, văzută de tânărul avocat de 20 ani din Arad, tată a doi copii, și-a atins ținta și-n cazul său. Și ce a mai „rămas din om”, după ce, regimentului, l-a revendicat familia?: un certificat de deces, expediat de administrația regimentului, un cupon de pensie și o indemnizație de înmormântare de 51.288 lei. Adică „nimic în comparație cu bunul cel mai de preț - viața”, după cum bravul sublocotenent scrisese în carnetul său de front.

A mai rămas și o familie nemângaiată cu doi copii. Interesându-se de soarta „soțului drag” Eliza Munteanu a primit (și calendarul ostașului în care a ținut evidența de câte ori a scris acasă Elizei, părinților și altor apropiați), de pe front, o scrisoare din partea sublocotenentului Codău, camarad al soțului, datată 1 august 1943. O reproducem aici ca pe un posibil răspuns pentru acele femei și pentru acei copii care nu au primit nici o veste de pe frontul întins al stepei rusești, în *cruciada împotriva bolșevismului*.

„Stimată și îndurerată doamnă,

¹⁵ Tatăl nașei mele de cununie, Nuți Blideran, care ne-a pus la dispoziție jurnalul de front și Calendarul

Nu mi-e obiceiul ca să nu răspund obligațiilor cele mai elementare firii omenești, și cu atât mai mult obligațiilor prietenești sau cel puțin camaraderești, care ne leagă pe toți cei de pe aici, vii sau morți – dar, îndurerată doamnă, mărturisesc – aici în **iadul ce se poate deschide în orice moment înaintea ochilor noștri**, - mai ușor mi-ar fi fost să culeg bucățică cu bucățică, pe cei mai scumpi și mai dragi frați de-ai mei, împroșcați pe câmp de gurile de iad dușmane, convins că le fac ultima și cea mai creștinească dorință, - decât să devin crainicul nenorocirii care i-a răpus, pentru cei dragi lor, dar departe de țara unde-și depănau ei ultimele firi mohorâte ale vieții lor, și de locul unde își urzeau dorurile cele mai sublime pentru cei dragi lor.

Destinul, cârmaciul vrerilor noastre ale tuturor, foarte barbar de data aceasta, l-a îndemnat pe dragul nostru prieten, soțul dumneavoastră, ca într-un moment fatal să iasă din bordeiașul său în ziua de 10.VII pe la orele 7,15 – unde nopți de-a rândul își depăna amintirile și-și încrețea fruntea de grijile pe care I le impunea misiunea sa, pentru cei 25-30 ostași ai lui, care clipă de clipă scurtau zarea și bezna cu privirile lor îngrijorate pentru a-și face datoria, apărând glia, pe care dragul lor comandant de pluton o sfințea cu bunătate și înțelegerea camaraderească.

Un proiect de Brandt – în timp ce ordonanța-I turna apă să se spele – a căzut aproape de el. Moartea I-a fost fulgerătoare, răbindu-l la cap și picior, putând striga doar atât: < **Brancadieri!>** (...) La ora 15.00 un soldat din Escadronul lui mi-a povestit nenorocirea. Comandantul lui și camaradul lui bun, sublocotenentul Grădinaru mi-a spus prin telefon că l-a transportat deja în satul vecin. Cum momentan nu putem părăsi poziția, i-am rugat, și comandantul lui a trimis pe un subofițer ca aparatul de fotografiat în care mai aveam câteva clișee, unde i-a luat 4 poze. La înmormântare trebuia să merg și eu cu alți camarazi, dar a fost înmormântat într-un sat Glebovka, mai înapoi, unde preotul cu alți camarazi i-au făcut o „înmormântare frumoasă” la vreo 16 km înapoia linia I-a. Când îmi va ajuta Dumnezeu, voi merge în sat ca să-i fotografiez mormântul (...).

Au urmat și alte rânduri de consolare și mângâiere care acasă n-au ținut loc de tată pentru Nuțica și Fănel!